

з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади : монографія / А. А. Колупаєва. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.

3. Колупаєва А. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі / А. Колупаєва // Особлива дитина: навчання та виховання. – 2014. – № 3. – С. 7–12.

4. Рассказова О. І. Особливості розвитку соціальності школярів в умовах інклюзивної освіти / О. І. Рассказова, Н. В. Тарженко // Дитина з особливими потребами. – 2015. – № 4. – С. 2–7.

5. Спіріна М. В. Інноваційні підходи до організації навчання дітей з особливими потребами. З досвіду діяльності ІМПК / М.В. Спіріна // Логопед. – 2014. – № 3. – С. 19–27.

УДК 373.013:376:364.622-785.4:7.02

Волос М.І., студентка II-У курсу
керівник: Синевич І.С.,
викладач педагогіки,
спеціаліст II категорії

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ТА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОРЕКЦІЇ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Розвиток сучасного суспільства України і процеси інтеграції в європейську спільноту гостро ставлять питання забезпечення соціального захисту громадян, особливо тих, хто потребує його найбільше, зокрема, це діти з особливими освітніми потребами. Актуальність проблеми інклюзивної освіти пов'язана з тим, що чисельність дітей, які потребують корекційного навчання, неухильно зростає.

Інклюзивна практика реалізує доступ до одержання освіти в загальноосвітньому закладі за місцем проживання та створення необхідних умов для успішного навчання всіх дітей, незалежно від їх особливостей, психічних та фізичних можливостей.

Варто зауважити, що інклюзія – це процес збільшення ступеня участі всіх громадян в соціумі, і насамперед, що

мають труднощі у фізичному розвитку. Він передбачає розробку конкретних рішень, які дозволяють кожній людині рівноправно брати участь в суспільному житті.

За визначенням, яке дають Н. Софій та Н. Найда, «інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу» [2, с. 190].

Н. Стадієнко вважає позитивною ідею про перебування дітей з особливими потребами разом із здоровими дітьми: «хто ж краще розкаже сліпій дитині про довкілля? Хто навчить їх розмовляти? Як правильно гратись іграшками та правильно реагувати на різні явища? Звичайно, ті діти, які розвиваються нормально» [4, с. 127].

Отже, інклюзія пов'язана з принципом організації навчання, при якому всі учні вчать спільно зі своїми однолітками в школі.

На думку А. Колупаєвої, головними умовами, які є визначальними в успішності інклюзивних процесів, є: соціальна підтримка і допомога сім'ям дітей з обмеженими можливостями; розробка законодавчої бази інклюзивного навчання; створення освітньо-реабілітаційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами; створення позитивного мікроклімату у загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивним навчанням; забезпечення диференційованого супроводу дітей з особливими освітніми потребами [3, с. 272].

Актуальною є ідея науковців (В. Бондара, В. Синьова та В. Тищенко) щодо створення при загальноосвітній школі системи диференційованих класів для дітей з різними навчальними здібностями.

Як показують дослідження, навчання таких дітей поряд зі здоровими однолітками створює умови для їхнього саморозвитку та самореалізації, сприяє кращій соціалізації та адаптації, формуванню адекватної системи стосунків із однолітками [1, с. 11].

Також важливим засобом створення атмосфери довіри й уваги до внутрішнього світу дитини є арт-терапія, яка займає чинне місце серед методів інклюзивного навчання. Суть її полягає у тому, що через малюнок, пісок чи казку дитина навчається спілкуватися з навколишнім світом на рівні скосистеми, використовуючи образотворчі, рухові та звукові засоби. Вона має змогу самостійно висловлювати свої почуття, потреби, необхідні для її повноцінного розвитку.

На даний час введено дуже багато арт-терапевтичних технологій інклюзивної освіти, які дають змогу коригувати здоров'я та розвивати дітей з особливими освітніми потребами. До таких технологій належать:

Ізотерапія є традиційним напрямком арт-терапії, що включає величезну різноманітність малюнкових технік. Це хаотичний малюнок (каракулі, плями), діагностичний (домалюй картинку), сюжетний (наприклад, техніка «моя сім'я»), тематичний (ким я хочу бути у майбутньому), довільний (мій настрій в даний момент) та ін.

Лялькотерапія як напрям арт-терапії використовує в якості прийому психокорекційного впливу ляльки як об'єкт взаємодії дитини і дорослого.

Пісочна терапія в контексті арт-терапії є невербальною формою корекції, за допомогою якої корегуються дитяча тривожність, розвивається сенсорне сприйняття, моторика рук, знімаються емоційне напруження.

Кольоротерапія – метод психологічного лікування з метою зняття стресів, підняття настрою за допомогою кольорів, саме тому він дозволяє кожному одержати успішний результат.

Таким чином, арт-терапія – це техніка, заснована на творчості, яка допомагає зрозуміти проблему і розглянути варіанти її вирішення, тому є необхідною в інклюзивній освіті.

Отже, створення навчального середовища, спрямованого на оздоровлення учнів з особливими освітніми потребами, передбачає впровадження системи оздоровчих впливів, у тому числі і арт-терапевтичних засобів, сприятливих для

всебічного розвитку, зміцнення і збереження здоров'я учнів з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел

1. Бондар В. Інклюзивне навчання як соціально педагогічний феномен / В. Бондар // Рідна школа. – 2011. – №3. – С. 10 – 14.

2. Заярнюк О.В. Інклюзивна освіта в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / О.В. Заярнюк // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. – Вип. 11. – С. 190–193.

3. Колупаєва А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. Колупаєва – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.

4. Стадієнко Н. Шляхи інтеграції дітей з особливими потребами у суспільство // Кроки докомпетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник / Ред. Н. Софій, І. Єрмаков та ін. – К.: Контекст, 2000. – 336 с.

УДК 376-056.23:364.622

Ігнатик А.С., студентка III-A курсу;
керівник Тягур Л.М., викладач психології

ФОТОТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ САМООЦІНКИ У ДІВЧАТ З ВАДАМИ ЗОВНІШНОСТІ

Як підвищити самооцінку – питання, яке хвилює багатьох, адже від рівня самооцінки залежить успішність особистості, її поведінка. Найчастіше люди недооцінюють себе і свій потенціал, ніж переоцінюють. Внаслідок заниженої самооцінки людина може втратити безліч можливостей.[2]. Порушення самооцінки починається з неправильного сімейного виховання, так як її формування відбувається, перш за все, в дитячому віці.

Самооцінка – це головний регулятор поведінки особистості. Саме від неї залежать міжособистісні відносини, вимогливість, критичність, ставлення до своїх успіхів і неуспіхів. Постійна невпевненість в своїх силах пригнічує індивіда не тільки духовно, а й фізично. Людина починає

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>